

گزارشی از کنفرانس بین‌المللی گاز خاورمیانه: منابع و فرصت‌ها

وزیر نفت:

ایران از سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در صنعت گاز خود استقبال می‌کند

لازم به ذکر است که جهت برگزاری این همایش، شرکت‌های ملی نفت ایران، گاز، پتروشیمی، نفتکش ایران، انجمن اقتصاد انرژی ایران، ایتوچو، تونال‌فینال، bp، استات اویل، Quest Energy، Billiton، bhp، Shlumberger، INPEX، شل، و اجیپ (Eni) حمایت و همکاری داشتند. همچنین رسانه‌های خبری داخلی و خارجی از جمله Energy Intelligence Group، Upshneam، اقتصاد انرژی، مرکز CWC، انجمن اقتصاد انرژی آمریکا و Energy Day پوشش خبری و تبلیغاتی این همایش را بر عهده داشتند.

درواقع، با توجه به حضور مقامات ارشد و کارشناسان نفتی داخلی که حدود ۶۰۰ نفر بودند، حضور صاحب‌نظران و مقامات عالی و نمایندگان ۶۰ شرکت خارجی از ۳۲ کشور جهان با توجه به اوضاع منطقه بسیار شگفت‌انگیز و

بین‌المللی صدا و سیما با حضور کارشناسان ارشد و صاحب‌نظران داخلی و خارجی برگزار کرد. در این همایش دو روزه مسایلی همچون بررسی منابع و تحولات عرضه و تقاضای جهانی گاز، سیاست‌ها و پروژه‌های گاز در ایران، دورنمای صادرات گاز در ایران، عوامل موثر در سرمایه‌گذاری صنعت گاز، چالش‌های کنونی قیمت‌گذاری، تجارت، توزیع و انتقال گاز، گاز و میعانات گازی به عنوان خوراک صنایع پتروشیمی، هزینه، بازار و تکنولوژی GTL، LNG و LPG، چالش‌های قانونی خط لوله بین‌المللی انتقال گاز، مسایل تأمین مالی پروژه‌های گاز طبیعی، همکاری‌های منطقه‌ای در تجارت گاز، تحولات بازارهای آسیایی و اروپایی گاز، مالیات‌ها و چهارچوب‌های قانونی سرمایه‌گذاری در صنایع گاز و نیروگاه‌های تولید برق مطرح شدند.

جمهوری اسلامی ایران به عنوان دومین دارنده ذخایر گاز طبیعی جهانی از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است و موقعیت جغرافیایی کشور نیز جایگاه خاصی را برای فروش گاز به کشورهای آسیایی و اطراف خلیج فارس و حتی به اروپا به وجود آورده است. تردیدی نیست که برای تحکیم این نقش در منطقه و بازار جهانی گاز طبیعی نیاز است تا از آخرین تحولات فنی و اقتصادی در این بازار آگاه شده و برقراری ارتباط مستمر و تعاطی افکار با دست‌اندرکاران مسایل مرتبط با انرژی، دارندگان تکنولوژی، فعالان بازار سرمایه، سازندگان، مشاوران و پیمانکاران در سطح جهانی سرلوحه کار قرار گیرد. بدین منظور موسسه مطالعات بین‌المللی انرژی ششمین همایش سالانه بین‌المللی خود را با عنوان «منابع و فرصت‌های گاز خاورمیانه» طی روزهای ۱۹ و ۲۰ آبان ۱۳۸۰ (۱۰ و ۱۱ نوامبر ۲۰۰۱) در مرکز همایش‌های

چشمگیر بود. سخنرانان مدعو نیز که از بین بیش از ۱۲۰ مقاله ارسالی از سوی متخصصان داخلی و خارجی انتخاب شده بودند، طبق برنامه پیش‌بینی شده حضور یافتند و مطالب خود را ارائه کردند. در کل، طی دو روز همایش، ۸ جلسه کاری همراه با جلسه وزرا و جلسه اختتامیه با حضور تمامی متخصصان داخلی و خارجی برگزار شد.

جلسه وزیران

مهندس بیژن نامدار زنگنه وزیر نفت، به عنوان نخستین سخنران جلسه در ابتدای صحبت‌های خود ضمن تشکر از حضور تمامی شرکت‌کنندگان داخلی و خارجی در این نشست بین‌المللی و همچنین دست‌اندرکاران و مجریان کنفرانس اظهار داشت: ایران با داشتن ۲۶/۳ تریلیون متر مکعب ذخایر اثبات شده گاز طبیعی که حدود ۱۸ درصد ذخایر گاز جهان را در بر می‌گیرد، نقش مهمی در تأمین نیازهای آتی این حامل انرژی خواهد داشت.

وی افزود: تولید گاز ایران در سطح کنونی حدود ۳۰۰ میلیون متر مکعب در روز است تا سال ۲۰۰۵ به ۵۰۰ میلیون متر مکعب در روز خواهد رسید. همچنین نتایج پروژه‌های اکتشافی که طی چند سال اخیر به نتیجه رسیده است، نشان می‌دهد که پتانسیل‌های بیشتری برای اکتشاف ذخایر جدید گاز طبیعی وجود دارد. در حال حاضر از کل ذخایر موجود گاز کشور نیمی در حوزه‌های خشکی و نیمی دیگر در حوزه‌های دریایی قرار دارد که این امر انعطاف قابل توجهی را برای سرمایه‌گذاری و توسعه در این بخش فراهم کرده است. وی ادامه داد که با وجود برخورداری از حجم عظیم گاز و انعطاف‌پذیری‌ها، سهم فعلی ایران در کل تولید جهانی گاز کمتر از ۳ درصد است که این امر نشان دهنده آن است که در این زمینه پتانسیل بزرگی برای توسعه وجود دارد.

زنگنه متذکر شد: برای افزایش تولید متناسب با نیازهای داخلی، منطقه‌ای و جهانی فعالیت‌های زیادی در بخش‌های بالادستی و پایین دستی گاز صورت گرفته که قراردادهای مربوط به توسعه میدان پارس از مهمترین آن است. در حال حاضر از میان فازهای ۱ تا ۱۰ این میدان که تولید هر کدام یک میلیارد فوت مکعب در روز خواهد بود، فازهای ۱ تا ۸ در مرحله ساخت است و نخستین واحد از توسعه فازهای ۲ و ۳ قبل از پایان سال جاری به تولید می‌رسد.

همچنین بیش از ۷۰ درصد طرح توسعه فاز یک میدان پارس جنوبی در حال پیشرفت است و فعالیت‌های اجرایی آن به وسیله ظرفیت‌های ایرانی در حال انجام است. وی سپس ادامه داد که قراردادهای فازی‌های ۹ و ۱۰ این میدان تا پایان سال جاری منعقد خواهد شد.

البته تولید این فازها برای مصارف داخلی پیش‌بینی شده است. فازهای ۱۱ و ۱۲ نیز برای تبدیل گاز طبیعی مایع "LNG" و تهیه فرآورده‌های گازی "GTL" و تحقق اهداف صادراتی در نظر گرفته شده است.

وی گفت: طرح‌های تولیدی گاز طبیعی مایع "LNG" و تهیه فرآورده‌های گازی "GTL" و تحقق اهداف صادراتی در نظر گرفته شده است.

وی گفت: طرح‌های تولیدی گاز طبیعی مایع "LNG" ایران شامل ۴ قرارداد مطالعات فنی و اقتصادی هر یک با ظرفیت سالانه ۷ تا ۸ میلیون تن در حال پیگیری است. پیشرفت مطالعات توجیهی این طرح با مشارکت شرکت ملی نفت ایران و شرکت bp و Reliance، با امکان مشارکت سایر شرکت‌ها، تاکنون حدود ۸۰ درصد است و به زودی تکمیل خواهد شد.

زنگنه در بخشی دیگر از سخنانش خاطر نشان کرد: ایران در تلاش است که صادرات به کشورهای همسایه را از طریق خط لوله و صادرات به کشورهای دور دست به ویژه در منطقه خاورمیانه از طریق تولید LNG به تمام برساند.

وی همچنین متذکر شد: قرارداد جدید نیز اخیراً بین شرکت ملی نفت ایران و شرکت Repsol اسپانیا به امضا رسید است.

وی با اشاره به صادرات گاز ایران به ترکیه، مقدار صادرات در سال اول را ۳ میلیارد متر مکعب ذکر کرد و گفت: تا ۵ سال آینده این میزان تا ۱۰ میلیارد در سال افزایش خواهد یافت.

وزیر نفت در پایان افزود: قصد ما بر این است که سهم گاز ایران در ترکیب کشور از حدود ۴۲ درصد به ۵۵ درصد تا سال ۲۰۰۵ افزایش یابد. در مجموع جمهوری اسلامی ایران از سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در صنعت گاز خود، استقبال می‌کند.

در همین جلسه، سخنران بعدی "اولوفیل" رییس شرکت Statoil از کشور نروژ بود که در مورد موضوع گاز طبیعی - سوخت آینده اظهار داشت: تقاضای نفت جهان طی دهه گذشته رشد چشمگیری معادل ۱۲ درصد رشد داشته است. تقاضا برای گاز نسبت به نفت، تقریباً رشد دو

چندانی داشته است و طی سال‌های ۱۹۹۰ تا ۲۰۰۰، ۲۰ درصد افزایش یافته، به طوری که در سال ۲۰۰۰ به میزان ۲۳۰ bcf در هر روز رسیده است. گاز طبیعی با سرعت بسیار بالایی قادر است تا سهم بازار در اروپا را به دست آورد و تسخیر کند.

وی گفت: تمامی شواهد و شاخص‌ها حاکی از آن هستند که رشد تقاضای گاز ادامه خواهد داشت، هر چند که نقصان و رکود در اقتصاد جهانی ممکن است در کوتاه مدت برخی تأثیرات را بر روی بازار گاز همانند بازار نفت بر جای بگذارد.

فیصل تصریح کرد: با این وجود، تقاضا برای نفت می‌تواند به میزان ۲۰ درصد دیگر تا سال ۲۰۱۰ رشد داشته باشد و تقریباً به میزان ۹۰ میلیون b/d برسد. اما در جهان آینده با کمبود گاز طبیعی روبرو خواهد شد. طی ۲۰ سال گذشته ذخایر بسیار زیاد گاز شناخته شده بودند. اما اکتشافات انجام شده در سال‌های اخیر گاز کمتری را نشان می‌دهند و یا آنکه برخی ذخایر گاز دور از دسترس بازارهای عمده و بزرگ هستند. به همین دلیل توسعه صنعت تبدیل گاز به فرآورده‌های نفتی (GTL) باید مورد تأکید قرار گیرد.

به گفته فیصل شرکت Statoil آمادگی دارد در زمینه استخراج، تولید و بازاریابی گاز طبیعی به ایران کمک کند و در حال انجام مذاکراتی با مقام‌های ایرانی در این خصوص است.

احمد رهگذر، معاون مدیر عامل شرکت ملی نفت ایران - بین‌المللی نیز در این جلسه اظهار داشت: تأمین گاز طبیعی در کشور جهت جابجایی به نیاز مردم و تزریق به میادین نفتی در اولویت است و تا زمانی که مطمئن نشویم به اهداف یاد شده دست یافته‌ایم، نسبت به صدور گاز اقدام نخواهیم کرد.

رهگذر خاطر نشان کرد، البته ذخایر گاز طبیعی ایران بسیار بیشتر از نیاز داخلی است و صادرات به لحاظ راهبردی و امنیتی برای کشور حیاتی است.

وی افزود: روسیه دارای بیشترین ذخایر گاز طبیعی در جهان و ۹۰ میلیون انشعاب در اروپا به منابع گازی این کشور متصل است. جمهوری اسلامی ایران نیز بعد از روسیه دارای عظیم‌ترین ذخایر گاز طبیعی در جهان است و باید بتواند به موقعیت مشابهی دست یابد.

وی گفت: ذخایر گاز در ایران از نفت مهم‌تر است و ایران در آینده به نقاط شرق و غرب جهان گاز صادر خواهد کرد.

وی در مورد مذاکرات خود با هیأت‌های خارجی متذکر شد: مذاکرات درباره طرح‌های صادرات گاز ایران بوده و زمینه خوبی در این بخش فراهم شده است. شرکت توتال فرانسه و پتروناس مالزی اولین گروه‌ها از شرکت‌های خارجی هستند که در خصوص صادرات LNG با مقام‌های ایران مذاکره کردند و انتظار می‌رود در مورد توسعه این بخش از صادرات گاز با شرکت‌های مذکور به نتیجه برسیم.

وی با اشاره به اینکه صنعت GTL، صنعت نوینی در جهان است گفت: مطالعات در این مورد در ایران به خوبی در حال پیشرفت است و به زودی برنامه کار آن مشخص می‌شود. شرکت ملی نفت ایران مذاکراتی با شرکت شل در زمینه صنعت GTL انجام داده است.

بررسی چگونگی بازار LNG عنوان سخنرانی دمارژری معاون اجرایی رییس شرکت TotalFinaElf از کشور فرانسه بود. وی صحبت‌های خود را با مروری بر روند بازار جهانی و سهم هر یک از بخش‌های جهانی در این مورد آغاز کرد. سپس تاریخچه پنج ساله وضعیت قیمت و دیدگاه‌های مختلف قیمت‌گذاری ارائه شد. شاخص‌های قیمت‌گذاری نیز مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

به گفته دمارژری بازارهای عمده LNG کشورهای ژاپن، کره جنوبی، تایوان، چین، هند و برخی کشورهای اروپایی و آمریکا هستند. البته در این کشورها وضعیت‌های متفاوتی حاکم است. وی در مورد سهم بازار LNG در جهان اظهار داشت: اروپا ۷/۷ درصد، ژاپن و کره و تایوان هر سه با هم بیش از ۹۰ درصد را به خود اختصاص داده‌اند. البته بازارهای بالقوه‌ای در کشورهای برزیل، هند و چین نیز وجود دارد.

وی با اشاره به اینکه میزان LNG موجود در بازار در سال ۲۰۰۰ به میزان ۱۲۷ BCM برآورد می‌شود، در مورد LNG منطقه پارس گفت: در این بخش شرکت ملی نفت ایران، ۴۰ درصد کار، شرکت TotalFinaElf، ۳۶ درصد و شرکت پتروناس ۲۴ درصد کار را به عهده دارند. مطالعات امکان‌سنجی در این منطقه در سطح گسترده‌ای انجام شده است و با توجه به وضعیت قیمت LNG در خاور دور (طبق بررسی‌های انجام شده) و نیز براساس کاهش دیفرانسیل سود خالص LNG در آسیا و اروپا این منطقه به بازار به راحتی راه پیدا می‌کند و از نظر بازاریابی دچار هیچ مشکلی نخواهد بود.

ریچارد پنیگویی رییس منطقه‌ای شرکت bp

فیل:

شرکت نیروژی Statoil

آمدگی دارد

در زمینه استخراج، تولید

و بازاریابی گاز طبیعی

به ایران کمک کند

و در حال انجام مذاکراتی

با مقام‌های ایرانی

در این خصوص است

رییس موسسه اقتصاد انرژی ژاپن اداره شد. اولین سخنران این جلسه احمد مشراوی معاون شرکت Sonatrach از کشور الجزایر بود. با اشاره به شرایط نوین اکتشاف و تولید در الجزایر خصوصی‌سازی را مورد بحث و بررسی قرار داد و گفت: در برنامه نوین الجزایر علاوه بر توجه خاص به امر سرمایه‌گذاری خارجی، توجه ویژه‌ای به امر خصوصی‌سازی و قوانین‌زدایی خواهد شد. وی همچنین از تنظیم و عقد ۷ قرارداد جدید در سال جاری خبر داد و این پیشرفت را دستمایه اجرای درست قوانین و بهنگام عمل کردن دولت خود دانست.

سخنران بعدی این جلسه جیمزبال، مدیر بخش استراتژی‌های گاز شرکت Quest Energy از انگلیس بود که با ارائه دور نمای کلی صادرات گاز، پیش زمینه و وضعیت صادرات و تجارت گاز ایران را مرور و بررسی کرد. وی در بررسی انواع راه‌های انتقال، متذکر شد که ایران کم هزینه‌ترین و مقرون به صرفه‌ترین گزینه برای تأمین گاز ترکیه است. بال با اشاره به اینکه ایران علاوه بر خلیج فارس از منابع عظیم موجود دریای خزر نیز بهره‌مند است، گفت: ایران ظرفیت لازم را برای ایجاد روند نوین در توسعه صادرات خود دارد.

بازار گاز طبیعی در هند و LNG کشور ایران عنوان سخنرانی آرپی. شارما رییس بخش تجارت گاز شرکت Reliance از کشور هند بود. وی در توضیح فعالیت شرکت Reliance متذکر شد که این شرکت به صورت پلی میان عرضه و تقاضای گاز طبیعی در کشور عمل می‌کند. در کنار تأمین دسترسی به گاز از طریق منابع داخلی، این شرکت برنامه ایجاد ترمینال‌های LNG را نیز انجام می‌دهد. در این بخش همچنین شرکت Reliance در نظر دارد تا حداقل هزینه انتقال را صرف کند. این شرکت هم چنین بزرگترین پالایشگاه راه‌اندازی کرده است و با کشور ایران در امر تولید LNG با مشارکت NIOC و شرکت bp در تعامل بوده و در طرح تولید LNG سهمی را به خود اختصاص داده است. از جهت تأمین منابع مالی، تکنولوژی و بازارها، این کنسرسیوم کاملاً دارای اعتبار و تضمین شده است.

به عقیده وی، تولید LNG از طریق این طرح می‌تواند بازارهای تازه ایجاد شده و همچنین بازارهای سنتی را جوابگو باشد.

سخنران دیگر این جلسه فرهنگ جلالی فراهانی، استاد دانشکده مهندسی دانشگاه تهران

از کشور انگلیس نیز به عنوان دیگر سخنران گفت: تا قبل از حادثه ۱۱ سپتامبر، این عقیده وجود داشت که اقتصاد آمریکا در پایان سال شاهد یک تغییر عمده در اقتصاد خود خواهد بود، اما این واقعه تمامی این فرضیات را از بین برد. اما هم اکنون این امید وجود دارد که این تحول در نیمه دوم سال ۲۰۰۲ در پاسخ و واکنش به میزان سود و کاهش مالیات صورت پذیرد. رشد پیش‌بینی شده برای اقتصاد جهانی کمتر از ۱/۵ درصد برای سال ۲۰۰۱ - کمترین میزان، حتی کمتر از میزان رشد در اوایل دهه ۱۹۸۰ بوده است. دلیل این بحران اقتصادی، مشارکت موجود در چرخه تجارت در میان اقتصادی‌های بزرگ جهانی بوده است.

به گفته وی، براساس پیش‌بینی‌های به عمل آمده توسط شرکت bp، میانگین رشد در دهه آینده برای نفت سالانه ۱/۵ درصد و برای گاز سالانه ۳ درصد است.

عرضه و تقاضای گاز

این جلسه توسط یوشی‌هیرو ساکاموتو

بود که در مورد مطالعه مصرف گاز در ایران (طی سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۵) سخنرانی کرد. وی گفت: در مطالعه مورد نظر که به صورت یک کنسرسیوم است، رشد و توسعه صنعت گاز در ایران با توجه به رشد اقتصادی متفاوت و سناریوهای مختلف و وضعیت گاز ارزیابی شده است.

وی ادامه داد: کنسرسیوم مورد نظر که در قالب یک پروژه صورت گرفته، توسط گروهی از متخصصان و کارشناسان از شرکت‌های BHP، Gas, de France, ENI, Elf, BG, bp, Petronas, Lasmo و Shell انجام شده است. البته نظارت کلی کار توسط شرکت ملی نفت ایران و شرکت توسعه مهندسی صنایع نفت صورت پذیرفته است.

جلالی پس از بررسی فازها، خاطر نشان ساخت که در هر بخش مطالعه سعی شده تا اهداف خاصی پیگیری شود. وی هدف کلی را ارزیابی و برآورد فرصت‌های رشد و توسعه و بهینه‌سازی تولید و مصرف گاز از میادین مختلف، به ویژه میدان گازی پارس جنوبی طی دوره زمانی ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۵ عنوان کرد.

عباس صابر، آخرین سخنران این جلسه از مشاوران مسایل نفتی موسسه مطالعات بین‌المللی انرژی، در مورد مطالعه وضعیت گاز در میادین خارک و بهرگان گفت: در منطقه بهرگان بیشترین تولید از میادین موجود به میزان ۹۶ نوار bopd از منابع نفتی و ۵۷ mmscfد از منابع گازی در سال ۱۹۷۳ اعلام شده است. بیشترین تولید از میادین منطقه خارک نیز ۴۵۰ هزار bopd از منابع نفتی و ۵۰۰ mmscfد از منابع گازی در سال ۱۹۷۸ برآورد شده است.

وی افزود: در چگونگی بکارگیری گازهای همراه، ابتدا باید راه‌های مختلف جمع‌آوری گاز را بررسی و سپس بهترین و ایمن‌ترین راه را انتخاب کرد. طبق برآوردهای انجام شده در سال ۲۰۰۵ وقتی پروژه جمع‌آوری این گاز تقریباً تکمیل شود، گاز استحصال شده از میادین منطقه بهرگان ۵۱ mmscfد در منطقه دریا است. این مقدار از بابت صادرات چندین چشمگیر نیست. ولی می‌تواند در بخش مصرف داخلی اهمیت خاصی داشته باشد. اما در مورد منطقه خارک پیش‌بینی شده که تا سال ۲۰۰۵ (تکمیل پروژه) به میزان ۶۵۵ mmscfد گاز همراه جمع‌آوری شود که این رقم، چشمگیر است.

وی در پایان متذکر شد که در سناریوهای مختلف، موارد مصرف این نوع گاز در بخش

پتروشیمی، تزریق به چاه‌ها و صادرات به کشورهای همسایه در نظر گرفته شده است.

بازارها، تجارت و فرصت‌های موجود در صنعت گاز

این جلسه در بعد از ظهر روز اول کنفرانس برگزار شده و توسط آقای رضا فرمند، محقق ارشد موسسه مطالعات بین‌المللی انرژی اداره شد. اولین سخنران این جلسه، آکهیسا ماتسوموتو رییس امور عملیاتی و فنی بخش انرژی شرکت Itochu بود. موضوع صحبت وی بازار LNG در ژاپن: گذشته، حال و آینده بود. ابتدا وی تاریخچه صنعت LNG را در کشور ژاپن بررسی کرد و گفت: در سال ۲۰۰۰، این کشور ۵۳/۷ میلیون تن LNG وارد کرد که این رقم تقریباً ۵۴ درصد از کل تجارت LNG در جهان است. در همان سال کشور کره ۱۴/۶ میلیون تن و تایوان ۴/۴ میلیون تن LNG وارد کرده‌اند. در سال گذشته کل واردات LNG این سه کشور مهم آسیای شرقی ۷۲/۷ میلیون تن و ۷۰ درصد کل LNG مورد معامله در جهان بوده است.

به گفته وی در کشور ژاپن ۱۰۰ درصد نفت‌خام مصرفی را کشورهای خارجی از جمله ایران وارد می‌شود.

علی وکیلی، رییس پژوهشگاه صنعت نفت ایران به عنوان سخنران بعدی این جلسه، در مورد مصرف گاز طبیعی در ایران با تمرکز بر شرایط و موقعیت تحقیق و توسعه (R&D) گفت: ذخایر عظیم گاز طبیعی در سواحل خلیج فارس، ایران را مرکز توجهات خاص کرده و شرایط جغرافیایی ویژه سبب شده که جهان به ایران به عنوان تامین‌کننده عمده گاز طبیعی توجه داشته باشد. وجود ذخایر نامحدود گاز طبیعی همچنین به تولید مواد شیمیایی و پتروشیمیایی و تولید GTL کمک شایانی کرده، بطوری که این مواد به میزان لازم قابل تولید هستند.

وی همچنین نتیجه گرفت که ایران از راه‌های مختلفی می‌تواند برنامه صادرات گاز طبیعی را اجرا کند. البته پروژه‌های بسیاری در دست اقدام هستند که هدف نهایی آنها دسترسی به صادرات این ماده مهم در منطقه است. چرا که این کشور دارای مزیت‌های عمده‌ای از جمله ذخایر عظیم گازی، نیروی کار ورزیده و ماهر، زیر ساخت مناسب در صنعت نفت ۲۰۰۰ هزار کیلومتر خط ساحلی خلیج فارس و دسترسی آسان به بازارهای اروپا و خاور دور است.

سخنران بعدی این جلسه، قرار بود موری محمد معاون رییس بخش گاز شرکت پتروناس از مالزی باشد که نتوانست در جلسه حضور یابد و به جای وی امین حسین مدیر شرکت پتروناس در دومی مقاله وی را ارائه کرد. موضوع مقاله ابعاد گوناگون تجارت LNG در آینده بود که ضمن آن توضیح داده شد تغییرات نوین در بخش تقاضا و بازارها سبب شده که تجارت LNG از ترکیب سنتی خود خارج شده و ابعاد نوینی را به خود اختصاص دهد.

وی گفت: به نظر می‌رسد تغییرات نوین ایجاد شده در طولانی مدت تاثیر چندانی بر روی امنیت عرضه نداشته باشند. البته این قضیه را شاید بتوان با بررسی منطقه آسیا پاسیفیک و بازارهای موجود در این منطقه بهتر درک کرد. اما در کوتاه مدت شاید فروشندگان علاقمند باشند تا قراردادهایی به مدت ۳ تا ۵ سال منعقد کنند، چرا که از این طریق شاید فرصت بهتری برای فعالیت داشته باشند و ریسک را کاهش دهند. البته تحت چنین شرایطی باید موقعیت و فرصت‌های بهتری را برای ادامه کار و رشد آن داشت.

اصغر سهیلی‌پور مشاور مدیرعامل و رییس دفتر امور مجامع شرکت ملی گاز ایران به عنوان دیگر سخنران درباره فرصت‌های سرمایه‌گذاری در صنعت گاز ایران خاطر نشان ساخت: گسترش سیستم عرضه گاز طبیعی و جایگزینی گاز با سایر حامل‌های انرژی متعارف مصرفی همواره به عنوان یکی از اهداف استراتژیک در سیاست انرژی ایران باید در نظر گرفته شود. تحقق این هدف عامل مهمی در تامین انرژی، کسب درآمد و سرمایه‌های مالی و انجام پروژه‌های توسعه‌ای کشور به شمار می‌رود.

وی در پایان متذکر شد: با تحقق پروژه‌های پیشنهادی در برنامه پنج ساله سوم توسعه، در پایان این برنامه قریب ۸۰ درصد از مجموع کل خانوارهای شهری کشور تحت پوشش سیستم گازرسانی قرار خواهند گرفت و تقاضای گاز کشور نیز طی این دوره با متوسط رشد سالانه‌ای به میزان ۱۰ درصد در پایان این برنامه به ۹۲ میلیارد مترمکعب در روز افزایش خواهد یافت. پییر شماس رییس گروه انرژی PSA از قبرس در مورد مسایل مهم موجود در تجارت LNG گفت: عوامل اصلی و کارگزاران مهم در بخش عرضه لازم است که از زوایا و جهات مختلف دارای اعتبار و شهرت بین‌المللی باشند. در حالی که خریداران در بخش تقاضا باید قدرت

و امکانات لازم برای انتقال این ماده به کشور خود و تجهیزات مورد نیاز را داشته باشند. در واقع هر دو طرف کار باید دارای قابلیت‌های خاص بوده و فعالیت گسترده‌ای را در سطح بین‌المللی داشته باشند.

وی در ادامه با بررسی کلی منابع عرضه کننده LNG در جهان متذکر شد: دو پتانسیل بالقوه را می‌توان کاملاً در نظر داشت. یکی کشور الجزایر در شمال آفریقا برای اروپا و دیگری کشور ایران در خاورمیانه برای بازار آمریکا و ژاپن. البته این مدل می‌تواند تحت تاثیر عوامل سیاسی قرار گیرد و دستخوش تغییر شود، اما در کل باید در مورد افزایش تقاضای LNG اندیشید و با توجه به منابع عمده این محصول راهکارهای مهمی را در نظر گرفت.

بررسی منطقه خزر

وضعیت منطقه خزر و مسایل موجود در این منطقه موضوع و مبحثی بود که در جلسه چهارم کنفرانس به عنوان آخرین جلسه روز نخست به آن پرداخته شد. ریاست این جلسه را ترنس آدامز، مشاور دانشگاه داندی انگلیس به عهده داشت، و به عنوان اولین سخنران این جلسه متذکر شد: حجم عظیمی از ذخایر گازی کشف شده در خزر و آسیای مرکزی باقی مانده که هنوز اقدام مناسبی برایشان انجام نشده و این میادین توسعه نیافته‌اند. البته برآوردهای ضد و نقیضی برای منابع این منطقه صورت پذیرفته و حتی وضعیت صدور و تجارت منابع این منطقه دستخوش تردید گشته است. با بررسی مسایل جغرافیایی از راه دور در این منطقه و با در نظر گرفتن ژئوپلتیک بسیار پیچیده آن شاید دسترسی به بازار بین‌المللی این منطقه منتفی شده و با شکست مواجه شود.

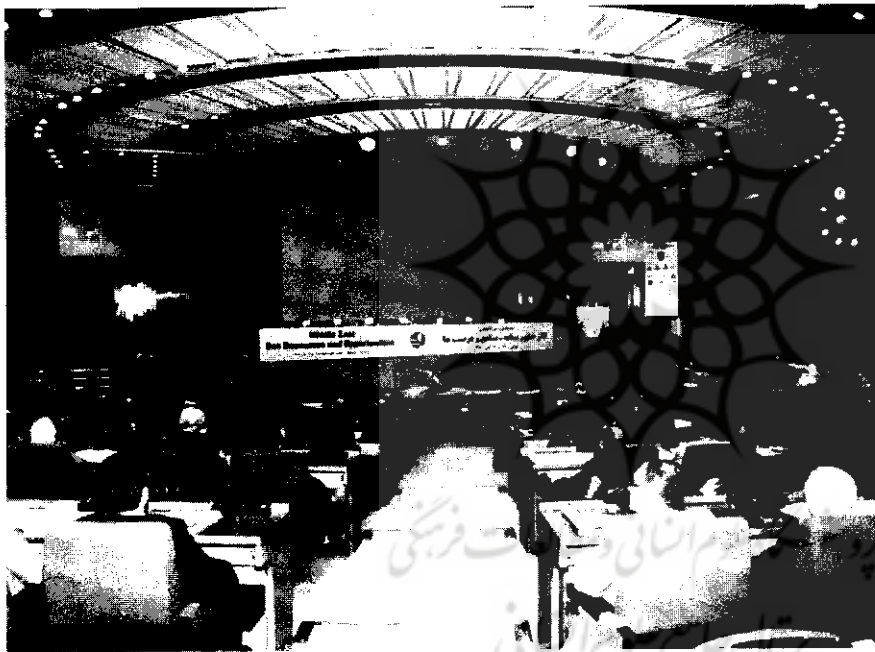
وی گفت: با توجه به میزان تقاضای منطقه اتحادیه اروپا که در حال حاضر ۵۰ درصد است، پیش‌بینی شده که واردات به این منطقه تا سال ۲۰۲۰ به ۷۰ درصد افزایش یابد.

دومین سخنران این جلسه عباس ملکی رییس موسسه مطالعات دریای خزر، در مورد خطوط لوله گاز، پلی میان ایران، پاکستان و هند صحبت کرده و متذکر شد: بحث امنیت انرژی آسیا، تاثیر مستقیم بر روی امنیت اقتصادی، اجتماعی و ملی تمامی کشورهای منطقه دارد. امنیت انرژی بحث بسیار مهمی است که تمامی کشورهای آسیایی طی قرن ۲۱ با آن مواجه خواهند شد. وی در مورد کشورهای هند و

پاکستان توضیح داد: طی ۱۰ تا ۱۵ سال گذشته سالانه، تقاضا در این کشورها ۶ تا ۷ درصد افزایش یافته است. تقاضای انرژی فعلی کشور هند تقریباً ۳۱۰ میلیون تن معادل نفت است و پیش‌بینی شده است که طی ۱۰ سال آینده دو برابر شود.

وی علت انتخاب این سه کشور را جهت بررسی، وجود برخی ارتباطات بین این کشورها دانست و گفت: در مجموع ۴ مسیر برای ارسال گاز از خلیج فارس به هند در نظر گرفته شده است. یک راه از طریق دریا است، یعنی از خلیج فارس به دریای عمان و از آنجا به کشور هند ارسال شود. راه دیگر راه خشکی و دریایی از کشور ایران به پاکستان و از آنجا به کشور هند است. راه خشکی دیگر نیز از ترمینال میادین

محیطی تغییر سوخت و وسایط نقلیه موتوری کشور ازبکستان به گاز طبیعی را برآورد کرده است. در این مطالعه، دو نوع گاز تبدیلی در نظر گرفته شده است. یکی از این موارد، مصرف گاز تبدیلی LNG در وسایط نقلیه و لوکوموتیوها بود و دیگر گاز مصرفی CNG به همین منظور بوده است. پس از بررسی‌های انجام شده، مشخص شده است که هم از لحاظ امکان‌سنجی اقتصادی و هم تکنیکی تبدیل سوخت ۷۴۰/۲۵۰ وسیله نقلیه به گاز میسر است. همچنین لوکوموتیوهای با سوخت دیزل را می‌توان با سوخت LNG و یا دیزل - LNG طی ۵ سال آینده تغییر داد. مضاف بر آنکه با انجام چنین تبدیل و تغییری، کاهش بسیار چشمگیری در انتشار گازهای آلوده‌کننده سوخت‌های فسیلی

به هوا ایجاد می‌شود. در حالی که مصرف این نوع سوخت‌ها در کشور ازبکستان ۷۰ تا ۹۰ درصد از آلودگی شهری را سبب شده و انجام این پروژه می‌تواند سبب کاهش چشمگیر این آلودگی گردد.

وی گفت: انجام چنین تبدیلی سود و منفعت‌های ویژه دیگری را نیز در پی دارد و آن این است که از این طریق ۱/۴۳۹ میلیارد دلار در سال کاهش در واردات سوخت، ۹/۸ میلیون دلار در سال صرفه‌جویی در مصرف سوخت، افزایش درآمدهای مالیاتی، ۷۵ تا ۱۰۰ درصد افزایش عمر موتورهای لوکوموتیو و ۵۰ درصد افزایش در عمر موتورهای وسایط نقلیه حاصل می‌شود. شاهمیر در مورد کشور ایران نیز توضیح داد:

گازی ایران در عسلویه به سمت پاکستان و از طریق پاکستان به هند می‌باشد. البته این شیوه نیز پیشنهاد شده که با کشتی LNG از ایران به هند توسط تانکرها ارسال شود.

وی در صحبت‌های خود به تشکیل سازمانی جهت اداره و کنترل وضعیت انرژی در منطقه آسیا اشاره کرد.

سخنران بعدی این جلسه اسماعیل شاهمیر رییس شرکت E & I East Middle در ایران در مورد امکان سنجی و تاثیرات محیط زیستی، تغییر نوع سوخت و وسایط نقلیه موتوری کشور ازبکستان به گاز طبیعی و تاثیر آن بر ایران صحبت کرد. وی خاطر نشان ساخت: شرکت بین‌المللی E&I امکان سنجی و تاثیرات زیست

برای رسیدن به این راهکارها می‌توان مدل و پروژه مشابهی را که در مورد کشور ازبکستان انجام شده در مورد ایران نیز بررسی کرد تا از این طریق به راه حل‌های مناسب دست یافت. به اعتقاد وی، انجام چنین مطالعه‌ای در ایران سبب می‌شود که بخش صادرات نیز گسترش یابد و با کاهش مصرف در داخل رشد و توسعه ملی از طریق بهینه‌سازی مصرف میسر می‌گردد.

سخنران دیگر این جلسه علی گرانمایه، پروفیسور دانشگاه لندن در مورد منابع انرژی ایران، روسیه و دریای خزر توضیح داد که ایران و روسیه در جهان دو کشور مهم و عمده دارنده ذخایر نفت و گاز هستند. روسیه از لحاظ ذخایر گازی، بیشترین منابع را در جهان داراست و ایران مقام دوم را در جهان دارد. در حالی که این دو کشور در مجاورت یکدیگر قرار دارند و همسایه هستند. ایران همچنین دومین کشور مهم تولیدکننده نفت در خاورمیانه و همین‌طور در بین اعضای اوپک است. در حالیکه کشور روسیه حداکثر منابع نفتی را در بین کشورهای غیر اوپک داراست. روسیه و ایران هر یک سهم مناسب خود را در بازارها به ویژه در منطقه پاسیفیک تا اقیانوس‌های آتلانتیک دارا هستند.

وی سپس نتیجه‌گیری کرد که با توجه به تمامی مسایل عنوان شده، در این منطقه، مسایل سیاسی حرف اول را می‌زند و نسبت به صرفه اقتصادی و حتی مسایل تکنیکی ارجحیت دارد. جان رابرتز مدیر مسئول مرکز خبرگزاری Platts آخرین سخنران این جلسه در مورد راه‌های مختلف خروج گاز خزر و دیدگاه‌های مختلف در مورد انتقال از طریق ایران سخنرانی کرد.

وی با بررسی وضعیت کشورهای همچون آذربایجان و ترکمنستان، ایران را بهترین راه انتقال از نظر اقتصادی و دیگر مسایل دانست و تصریح کرد: اما در مورد این کشور مشکلات سیاسی بسیاری وجود دارد که مانع از انجام کار شده است. این در حالی است که در کل جهان رقابت در نقطه اوج خود قرار دارد و در بازارهای موجود، حرف اول را کسانی می‌زنند که هزینه تولید کمتری را بپردازند. در نتیجه باید توجه شایانی به کشورهای دارنده ذخایر هیدروکربوری داشت و از هر لحاظ آنها را حمایت کرد.

جلسه ویژه مدیران اجرایی

اولین جلسه روز دوم با حضور مدیران اجرایی داخلی تشکیل شد. در این جلسه ویژه

رهگذر:

شرکت توتال فرانسه

و پتروناس مالزی

اولین گروهها

از شرکت‌های خارجی هستند که

در خصوص صادرات LNG

با مقام‌های ایران

مذاکره کردند

سعی شد تا توانمندی شرکت‌های داخلی در رابطه با پروژه‌های نفت و گاز ایران با حضور گروه‌هایی از صاحبان صنایع و شرکت‌های مهندسی عرضه شود. محمد سوری، مدیرعامل و رییس هیأت مدیره شرکت ملی نفت کش ایران ریاست جلسه فوق‌الذکر را به عهده داشت و به عنوان نخستین سخنران چالش‌های تجارت، حمل و نقل و انتقال از طریق کشتی LNG را مورد بررسی قرارداد و گفت: در نظر است دو مرحله از مجموع ۱۲ مرحله فعلی توسعه میدان گازی پارس جنوبی برای تولید گاز طبیعی مایع اختصاص یابد و تولید این دو مرحله ۱۲ تا ۱۵ میلیون تن در سال پیش‌بینی شده است.

سوری گفت: اگر قرار باشد نیمی از مجموع ۱۲ میلیون تن گاز طبیعی مایع تولیدی در دو مرحله از میدان گازی پارس جنوبی به هندوستان و نیمی به خاور دور صادر شود، در مجموع به ۱۲ فروند کشتی حمل LNG نیاز است. وی قیمت نقدی هر کشتی حمل گاز طبیعی مایع را ۱۷۰ تا ۱۸۰ میلیون دلار و قیمت فاینانس (تامین

مالی) آن را حدود ۲۰۰ میلیون دلار برآورد کرد که در مجموع ۲/۴ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری برای سفارش ساخت این کشتی‌ها نیاز است.

وی افزود: اگر ۱۲ میلیون تن گاز طبیعی مایع به بندر دابهل هندوستان ارسال شود، با توجه به ظرفیت هر کشتی که ۵۸۱۰۸ تن است و فاصله بندر عسلویه تا این بندر، انجام ۳۱/۷ سفر دریایی در سال لازم است. با توجه به آنکه یک کشتی می‌تواند سالانه یک میلیون و ۸۴۲ هزار و ۲۳ تن گاز طبیعی مایع را حمل کند، برای حمل ۱۲ میلیون تن گاز طبیعی مایع به هندوستان ۷۰ فروند کشتی لازم است.

سوری خاطر نشان کرد: شرکت ملی نفتکش ایران آمادگی ساخت این کشتی‌ها را دارد و با بانک‌های وام دهنده ژاپنی مذاکرات مفصلی صورت گرفته است. وی تاکید کرد: تفاوت ساخت کشتی‌های گاز طبیعی مایع با دیگر کشتی‌های حمل‌کننده نفت خام یا فرآورده‌های نفتی آن است که برای ساخت این کشتی‌ها باید قرارداد ۲۰ تا ۲۵ ساله صادرات گاز طبیعی مایع موجود باشد. با توجه به آنکه مدت زمان ساخت یک کشتی حداقل ۳ سال است، شرکت ملی نفتکش ایران در انتظار عقد قراردادهای تولید، ساخت پالایشگاه گاز، ساخت تاسیسات مایع‌سازی، اسکله‌های صادرات و فروش گاز به کشورهای خریدار از سوی شرکت ملی نفتکش ایران است. همزمان با عقد این قراردادها، شرکت ملی نفتکش ایران سفارش ساخت کشتی‌های حمل گاز طبیعی مایع را خواهد داد. به عقیده وی، از ابتدای سال جاری، رکود اقتصادی بر دنیا به ویژه امریکا که بزرگترین واردکننده نفت خام جهان است، حاکم بوده و پیش‌بینی می‌شود که همچنان ادامه داشته باشد.

سخنران دوم این جلسه مهدی هاشمی مدیرعامل سازمان بهینه‌سازی مصرف سوخت کشور در مورد منطقی‌سازی مصرف سوخت و گاز طبیعی در ایران بررسی روند مصرف انرژی در ایران تا سال ۲۰۲۰ گفت: رای رسیدن به مرحله مورد نظر باید کنترل و مدیریت انرژی، بازیافت انرژی رشد و توسعه تکنولوژیکی، بررسی تجهیزات مصرفی و کنترل درست آنها صورت پذیرد.

وی همچنین پیشنهاد کرد که باید به جای مصرف دیگر سوخت‌ها سعی شود که در بخش‌های پر مصرف از سوخت گاز طبیعی یا فرآورده‌های آن استفاده شود. البته این فرآیند هزینه‌هایی را در بر دارد. بنابراین ضروری است

که به جهت نیل به اهداف رشد و توسعه ملی کشور در بخش سوخت کشور اقدامات اساسی انجام شود و اتلاف در این بخش را به حداقل رساند.

طرح‌های گاز طبیعی پارس جنوبی، توسعه اقتصادی و تبادلات انرژی منطقه، عنوان سخنرانی اسدالله صالحی فروز مدیر عامل شرکت نفت و گاز پارس در این جلسه بود. وی گفت: وجود بازار قابل ملاحظه مصرف انرژی در ایران و همچنین موقعیت مناسب کشور در منطقه خاورمیانه برای تبادلات انرژی موجب شده که پروژه‌های مربوط به تولید و عرضه انرژی توجیه بالایی داشته باشند. در این راستا، توسعه و بهره‌برداری از مخزن پارس جنوبی به دلایل مختلف در رأس برنامه‌ریزی‌های عرضه انرژی وزارت نفت قرار دارد.

میدان گازی پارس جنوبی به عنوان یکی از بزرگترین منابع گازی جهان با وسعت ۳۷۰۰ کیلومتر مربع و ذخیره در جای ۴۶۴ Tcf، حدود ۸ درصد کل ذخایر گاز جهان و بالغ بر ۵۰ درصد ذخایر گازی کشور را به خود اختصاص داده است.

در ادامه صالحی فروز متذکر شد: با توجه به روند رو به رشد تقاضای انرژی و نیاز به تزریق میادین نفتی و همچنین سیاست کلی کشور مبنی بر صادرات گاز و فرآورده‌های پتروشیمی، توسعه این میدان یکی از مهمترین طرح‌های برنامه توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی ایران است.

وی افزود: در حال حاضر قرارداد ۸ فاز از این طرح با پیمانکاران داخلی و خارجی جهت استحصال ۸ میلیارد فوت مکعب گاز در روز منعقد شده و مراحل مناقصه ۴ فاز دیگر نیز در دست انجام است.

آخرین سخنران این جلسه حسن سادات، مدیر پروژه‌های شرکت ملی پتروشیمی بود که در مورد منابع گاز ایران به عنوان منبع خوراک پتروشیمی گفت: ارزیابی اقتصادی مهمترین عامل در میان دیگر معیارها برای پتانسیل‌های فعالیت‌های صنعتی در تمامی پروژه‌های پتروشیمی به شمار می‌رود. همچنین هزینه خوراک و انبار می‌تواند مهمترین عنصر در کل هزینه تولید فرآورده‌های پتروشیمی در نظر گرفته شود. در حالی که عرضه پایدار وجود منبع خوراک مورد نیاز در طول زمان حیات و کار کارخانه‌های پتروشیمی بسیار حساس و حیاتی است.

بررسی ابعاد مختلف مصرف گاز طبیعی و تاثیر آن بر بخش‌های دیگر

این جلسه توسط دیوید دالتون رییس بخش بررسی بالادستی ایران از شرکت bp انگلیس اداره شد. اولین سخنران این جلسه مجید عباسپور، مشاور رییس جمهوری و رییس هیأت مدیره انجمن اقتصاد انرژی ایران بود. وی در مورد بررسی مسایل زیست محیطی گاز به عنوان یک منبع گفت: سهم منابع مختلف مصرف انرژی طی ۵۰ سال گذشته بطور عجیبی تغییر و تحولاتی را به خصوص در کشورهای OECD داشته است. به طوری که مصرف زغال سنگ از ۵۲ درصد به ۲۱ درصد کاهش یافته، مصرف گاز طبیعی و نفت نیز از ۴۱ درصد به ۷۱ درصد طی دوره زمانی ۱۹۷۰ تا ۱۹۹۰ تغییر کرده است. البته بخش‌های مختلف نیز مصارف متفاوتی داشته‌اند.

در کشورهای صنعتی بیش از ۴۵ درصد انرژی در بخش صنعت مصرف می‌شود، در حالی که در کشورهای در حال توسعه این سهم بطور میانگین ۳۸ درصد است.

وی در مورد گاز طبیعی توضیح داد که با توجه به آنکه این سوخت فسیلی نیز موجب آلودگی می‌شود، اما نسبت به دیگر سوخت‌ها، آلودگی بسیار کمتری را ایجاد می‌کند. وی در ادامه با بررسی مشکلات مربوط به این سوخت تأکید کرد که این صنعت نیاز به سرمایه‌گذاری‌های عظیم در کشور ما دارد. اما به دلیل حفاظت از جان انسان‌ها و داشتن محیط زیست سالم باید به فکر چاره بود و راهکارهای عملی را انجام داد.

چارلز واتسون، مدیر تجارت منطقه‌ای بخش گاز و نیرو در شرکت شل از انگلیس نیز در مورد چالش‌ها و فرصت‌های موجود در رشد و توسعه بازارهای گاز منطقه‌ای گفت: بررسی صنعت بین‌المللی نفت و گاز حاکی از آن است که برای کشوری همچون ایران پتانسیل مناسب برای رشد وجود دارد. در واقع این کشور می‌تواند نقش بسیار مهمی را در این عرصه بین‌المللی داشته باشد و در آینده تحولات عظیمی را در این صنعت ایجاد کند. البته تجارت انرژی به سرعت در حال تغییر است و بسیاری از این علایم هم اکنون مشخص و کاملاً بدیهی هستند. همین تغییر و تحولات می‌تواند چالش‌های عمده‌ای را برای کشورهای همچون ایران ایجاد کنند. در واقع کشورهای تازه وارد در صحنه بین‌المللی گاز

بیش از دیگر کشورها متضرر می‌شود.

وی افزود: کشور ایران باید با بسیاری از کشورها و شرکت‌های بین‌المللی، ارتباط تنگاتنگ داشته باشد و مشارکت‌های طولی‌مدت ایجاد کند. از این طریق فرصت‌های موجود در تمامی بخش‌های صنعت نفت و گاز خود، به ویژه بخش بالادستی مهیا سازد. وی ادامه داد: این کشور تنها از طریق ایجاد سود اقتصادی می‌تواند سهم مناسب خود را در بازار کسب کند. البته باید در مسایل قانونی و بازرگانی این کشور تغییراتی صورت بگیرد و دست‌اندرکاران داخلی به فکر رشد و صعود خود به بازارهای بین‌المللی باشند. تجربه نشان می‌دهد که این عوامل از جمله اقدامات حیاتی در رشد و توسعه کشورها هستند و از این طریق می‌توان پروژه‌های مهم کشور را با حمایت‌های مالی مناسب تقویت کرد.

سخنران بعدی این جلسه، شهلا خالقی، محقق ارشد شرکت ملی گاز ایران، در مورد نقش گاز طبیعی در امنیت ملی گفت: افزایش ذخایر هیدروکربوری جهان (نفت و گاز) طی دو دهه اخیر عمدتاً منجر به افزایش سهم گاز در این سبد شده، به طوری که در حال حاضر سهم گاز در سبد ذخایر هیدروکربوری به قریب ۵۰ درصد رسیده است. طی دو دهه اخیر ۵۷ درصد از افزایش سبد ذخایر هیدروکربوری جهان (۶۸ میلیارد تن معادل نفت خام) به گاز طبیعی اختصاص داشته است.

منطقه خاورمیانه با دارا بودن قریب ۵۰ درصد از ذخایر هیدروکربوری (نفت و گاز) جهان جایگاه ویژه‌ای در میان سایر مناطق جهان دارد. افزایش ذخایر هیدروکربوری منطقه خاورمیانه در طی دو دهه اخیر ۵۹ درصد از کل تغییرات ذخایر هیدروکربوری جهان (۷۱ میلیارد تن معادل نفت خام) بوده است و افزایش ذخایر گاز این منطقه نیز شامل ۴۱ درصد از کل تغییرات ذخایر گاز جهان (۲۸ میلیارد تن معادل نفت خام) در این دوره است.

وی افزود: ایران به عنوان بزرگترین صاحب ذخیره، تولیدکننده و مصرف‌کننده گاز در منطقه خاورمیانه سیاست انرژی کشور را در چارچوب بهره‌گیری هر چه بیشتر از مزیت نسبی گاز و نیز حرکت در جهت ارتقاء جایگاه کشور در بازارهای بین‌المللی گاز تعریف کرده است.

خالقی ادامه داد: همجواری ایران با کشورهای عرضه‌کننده و تقاضاکننده گاز حالت‌های مختلفی را در رابطه با مبادلات

بین‌المللی گاز فراروی کشور قرار داده است. واردات گاز و بهره‌گیری از مزایای اقتصادی ناشی از عدم انتقال گاز در مسیرهای طولانی جنوب به شمال کشور، معاوضه، ترانزیت و صادرات گاز همواره به عنوان محتمل‌ترین راه‌های مبادله مطرح بوده‌اند.

بنابراین مرکزیت جغرافیایی ایران که چشم‌انداز روشنی را در زمینه سرمایه‌گذاری‌های جدید ارایه می‌کند، می‌تواند از طریق همکاری‌های تنگاتنگ کشورهای منطقه خاورمیانه به ویژه کشورهایی که در بازار بین‌الملل گاز مطرح هستند، تقویت شود.

آخرین سخنران این جلسه دکتر نرسی قربان مدیر عامل شرکت نارکنگان GTL نیز در مورد پولساز کردن و اقتصادی کردن منابع گاز

مربوط به آنها از جمله مهمترین فعالیت‌های و تکمیل این فرایند از مهمترین اهداف این شرکت در نظر گرفته شده است.

وی افزود: در حال حاضر، بخش صنایع شرکت IDRO با همکاری گروهی از شرکت‌های مهم که بالغ بر ۲۰ شرکت است، کار خود را ادامه می‌دهد و حوزه کار خود را به ۶ گروه اصلی به صورت بخش‌های مربوط به پروژه‌ها، مهندسی و مدیریت، مهندسی و ساخت تجهیزات سنگین برای پالایشگاه‌ها، نیروگاه‌ها و غیره، گروه ساخت کارخانجات، گروه ساخت تجهیزات مربوط به صنعت نفت، فرآوری منابع دریایی و ساخت تجهیزات برای کشتی‌ها و وسایل مورد نیاز آنها تقسیم‌بندی کرده است. درآمد سالانه این شرکت در سال ۲۰۰۰ به

(وضعیت کشور ایران) صحبت کرد.

کارگاه آموزشی بررسی فرصت‌ها و توانایی‌های کشور ایران

این جلسه بصورت کارگاه آموزشی برگزار شده و توسط اسدالله ملک‌نژاد مدیر بخش صادرات گاز در شرکت ملی نفت ایران - بین‌الملل اداره شد. اولین سخنران این جلسه فرهاد دلیری، رییس بخش بازاریابی و قراردادهای صنعتی شرکت IDRO (سازمان گسترش و نوسازی) بود که در مورد فعالیت‌های بخش انرژی شرکت IDRO توضیحاتی ارایه کرد. وی متذکر شد: از زمان تاسیس این شرکت ساخت و تجهیز وسایل و ماشین‌آلات صنعتی و پروژه‌های

برای کشور ایران فرصت‌های نوینی را ایجاد خواهد کرد، به ویژه در صنعت گاز که منبعی مهم در بخش درآمد ملی کشور محسوب می‌شود.

وی با بررسی بخش خصوصی در گذشته و وضعیت فعلی آن، نقش بخش خصوصی را در این صنعت بسیار مثبت ارزیابی و خاطر نشان کرد که این بخش می‌تواند در قسمت‌های مختلف و تولیدات NGL, LPG, LNG و CNG فعال باشد و نقش عمده‌ای را در قسمت انتقال تکنولوژی‌های نوین برای این بخش مهم و استراتژیک ایفا کند.

فریدون محمدپور سخنان دیگر جلسه بود که در جلسه حضور نیافت ولی مقاله وی برای استفاده در اختیار شرکت‌کنندگان قرار گرفت. همچنین بابک نمازی رییس بخش حقوقی شرکت آتیه بهار در این جلسه جوانب و مسایل حقوقی سرمایه‌گذاری در بخش نفت و گاز را بررسی کرد و گفت: اگر چه در کشور ایران قوانین و مقررات محدوده‌کننده‌ای وجود دارد و همچنین سرمایه‌گذاری خارجی محدودی نیز در بخش نفت و گاز صورت پذیرفته، اما قوانین نوین ایجاد شده در این بخش حاکی از آن هستند که درهای این کشور به روی سرمایه‌گذاری خارجی در این صنعت باز است. شاید بتوان گفت که ایجاد چنین قانونی در برنامه سوم توسعه اقتصادی کشور پایه‌ریزی و بنیان‌گذاری شده است. طبق این قانون بسیاری از منابع که قبلاً ملی و تحت کنترل تام دولت بودند، هم‌اکنون برای فعالیت و سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی قابل استفاده شده‌اند. این بخش‌ها، قسمت‌های مربوط به ساخت پالایشگاه‌ها، فعالیت‌های بخش پایین دستی، نیروگاه‌های برق، حمل و نقل، ارتباطات و غیره هستند. مشارکت با شرکت‌های خصوصی ایرانی مهمترین هدف گنجانده شده در برنامه و طرح توسعه است که این شرکت‌ها می‌توانند با شرکت‌های خارجی نیز همکاری داشته باشند و به صورت مشارکت در تولید پروژه‌ها را به انجام رسانند.

وی در پایان متذکر شد که در حال حاضر شفاف‌سازی لازم در قوانین کشور صورت گرفته، اما برای رشد و توسعه هر چه بیشتر برای سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف ضروری است تا حد امکان تمامی قوانین روشن و شفاف باشند و ممنوعیت‌ها و محدودیت‌های بی‌مورد حذف و قوانین درست جایگزین شوند تا راه برای سرمایه‌گذاران هموار شده و بدین ترتیب سرمایه‌گذاری خارجی و داخلی را جذب شود. ■

میزان ۳۰۰ میلیون دلار ارزیابی شده است.

سخنران بعدی این جلسه، محسن خلیلی رییس شرکت برتان در مورد توانایی بخش خصوصی در ایران در رشد و توسعه میدان‌های گاز کشور و راه‌های انتقال و توزیع آن گفت: در حالی که خصوصی‌سازی پدیده‌ای جهانی شده است، در ایران نیز رسوخ کرده و پیش‌بینی شده که همکاری و مشارکت‌های گسترده‌ای با بخش خصوصی در رشد و توسعه هر چه بیشتر زیر ساختار گاز کشور صورت پذیرد. در کل تاریخ ایران، در حال حاضر اولین فرصتی بوده که به سازمان‌های غیردولتی ایران (NGO) اجازه داده می‌شود تا در ترکیب استراتژی صنایع ملی حضور داشته باشند و فعالیت کنند. این امر بدون شک